
Na půdě UK byl představen výjimečný sborník mapující jeho dějiny Die Prager Universität Karls IV.

Mnoha aspektům soužití rozmanitého společenství pod jednou střechou – střechou Univerzity Karlovy -, jaké od jejího založení po 40. léta minulého století tvořilo společenství učitelů a žáků pocházejících ze všech koutů Evropy, zejména však z německy mluvících zemí, se věnuje německy psaný sborník Die Prager Universität Karls IV. (Pražská univerzita Karla IV.), který byl včera v podvečer slavnostně představen v Malé aule Karolina. K jeho prezentaci se sešli autoři, vydavatelé sborníku a hosté.

Skutečnost, že prezentace probíhá na půdě Univerzity Karlovy, kam také sborník skutečně patří, ocenila iniciátorka a editorka sborníku **Blanka Muralová, ze společnosti Collegium Bohemicum, o.p.s.**, která je vydavatelem knihy společně s Německým kulturním fórem střední a východní Evropy (Deutsches Kulturforum östliches Europa) a Univerzitou Karlovou v Praze. Prezentaci podpořil Goethe-Institutu Praha. Publikace vyšla v květnu 2010.

Exkluzivní společenství historiků, zástupců univerzity a kulturních společností přivítal **Prof. PhDr. Ivan Jakubec, CSc., prorektor UK pro doktorské studium a akademické kvalifikace** : „Karlovo učení bylo nejen nejstarším vysokým učením na východ od Paříže a na sever od Alp a impulzem pro zakládání dalších středoevropských univerzit dnešního Rakouska, Polska a Německa. Přestože se úkoly univerzity během věků měnily, její základní funkce a poslání trvají dodnes - poznání pravdy a její šíření, tedy poznávání nepoznaného a předávání poznatků. Univerzitní odkaz tvoří vědecká a tvůrčí činnost, umění odborné diskuse, umění přednášet a samozřejmě univerzitní svobody. Univerzity tedy nepatří do starého železa, dosud nejsou ničím překonané, ba právě naopak.“

Podle doc. PhDr. Petra Svobodného, Ph.D., ředitele Ústavu dějin Univerzity Karlovy a Archivu Univerzity Karlovy, tvoří sborník *Die Prager Universität Karls IV.* jedinečný doplněk řady významných publikací k dějinám univerzity, respektive pražských univerzit, které Ústav dějin UK a Archiv UK v poslední době publikovaly, jednak tím, že podává dějiny pražských univerzit z perspektivy „německo-českých“ a „česko-německých vztahů,“ jednak tím, že je podává v jazyce německém.

Sborník vznikl z příspěvků českých, německých a finských historiků, které původně zazněly v rámci přednášek na Humboldtově univerzitě v Berlíně, a je oceňován mimo jiné pro svůj mezinárodní a interdisciplinární pohled na nejdůležitější vývojové mezníky v dějinách univerzity od jejího založení až do roku 1945, který nově interpretuje historická klíče česko-německých sporů o pražskou univerzitu.

Prezentace provedla návštěvníky Malé auly celým sborníkem mapujícím někdy pěkně divoké doby náboženských, politických, společenských a kulturních proměn promítajících se do života Karlovy univerzity. Autorům, kteří se včerejší prezentace zúčastnili, připadl nesnadný úkol shrnout poznatky „své kapitoly“ do pouhých deseti minut.

Prvním z nich byl **Prof. Dr. phil. Christian Krötzel z Historického institutu univerzity v Tampere** (vlevo), který hovořil o fenoménu založení pražské Karlovy univerzity jako evropském počínu. Na něj s tématem Kutnohorských dekretů a důsledků rozdělení univerzity navázal **PhDr. Michal Svatoš z Ústavu dějin UK**.

Soutěží dvou univerzit v Praze 16. a 17. století, Pražské kališnické a Pražské jezuitské univerzity, působení jejich učitelů i studentů v českém i mezinárodním kontextu v době, kdy Praha byla významným středoevropským - říšským centrem, rezidencí řady císařů a ohniskem reformačních i protireformačních snah širšího než jen zemského charakteru, se věnoval **Prof. PhDr. Jiří Pešek, CSc., ředitel Institutu mezinárodních studií Katedry německých a rakouských studií Fakulty sociální věd UK**.

Autorkou kapitoly o době, kterou Karlova univerzita procházela od sjednocení univerzity Ferdinandem III., a procesu přetváření univerzity v moderní vzdělávací instituci během 18. a 19. století byla **Doc. PhDr. Ivana Čornejová, CSc., vedoucí Ústav dějin Univerzity Karlovy** .

Unikátní kapitolou sborníku byla studie germanisty a historika se specializací na dějiny českých zemí **Dr. phil. Georga Gimpla** o atmosféře, která panovala na německém filozofickém semináři na pražské univerzitě. Hojné citace z dobových materiálů, podané živým a empatickým způsobem, dokládaly izolovanost, vzájemné nepochopení a nedostatek kontaktů mezi českými a německými částmi univerzity.

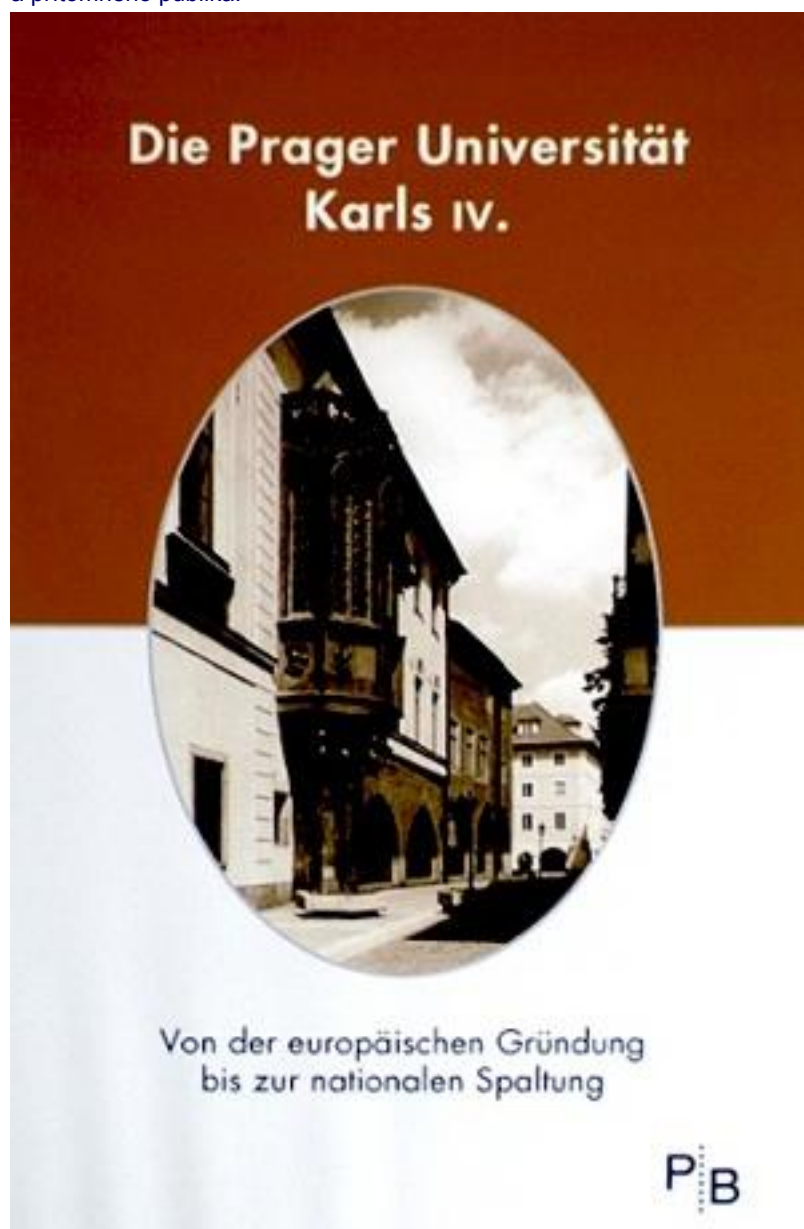

Posledním prezentujícím autorem byla **Doc. PhDr. Alena Míšková, Ph.D. z Masarykova ústavu a Archivu AV ČR**: „Je mi líto, že nemohu říci - konec dobrý, všechno dobré. Veselé to opravdu nebude,“ řekla autorka na úvod. Její zpracovávanou kapitolou sborníku byla krutá 30. a 40. léta 20. století, kdy se Pražská německá univerzita částečně stala semeništěm nacionalizmu, ale zároveň dle archivních materiálů i ostrůvky svobody, mimořádné tolerance a autonomie akademické půdy; společně s univerzitami v Berlíně, Frankfurtu a Vídni hostila na své půdě i nejvyšší procento židovských vyučujících, kteří tvořili 35 procent pedagogického sboru. I v době okupace se univerzita snažila bránit a zachovat akademické svobody, což se jí částečně dařilo do roku 1944, kdy se zcela dostala do područí nejvyššího nacistického vedení Protektorátu.

Poslední dvě zbývající kapitoly sborníku Die Prager Universität Karls IV. pojednávají o „České univerzitě v konkurenci s německou univerzitou v období 1882 – 1939,“ (Hans Lemberg) a o „Pražském lingvistickém kroužku a jeho mezinárodních aspektech“ (Tomáš Glanc).

Závěrečnou částí slavnostní prezentace sborníku Die Prager Universität Karls IV. byla pódiová diskuze autorů příspěvků a přítomného publika.

(Marie Kohoutová)